

Василишин І. П., Науменко В. С. Важка атлетика Львівщини (1912–2012): довідник. – Львів: ЛДУФК, 2014. – 168 с. – ISBN 978-966-978-966-2328-66-0

Авторами книги є викладачі Львівського державного університету фізичної культури доцент кафедри атлетичних видів спорту, заслужений тренер України, суддя міжнародної категорії, заступник голови федерації Львівщини з важкої атлетики, член президії федерації важкої атлетики України Іван Василишин та старший викладач кафедри атлетичних видів спорту, старший тренер команди Львівської області юніорів Володимир Науменко. Вони видали перший в незалежній Україні довідник, в якому зроблена спроба відображення 100-річного шляху розвитку та сучасного стану важкоатлетичного спорту на Львівщині.

Довідник складається зі вступу (Від авторів); двадцяти восьми параграфів: 1) Зародження та розвиток важкої атлетики в Україні і Львівській області; 2) Важка атлетика на іграх олімпіад; 3) Міжнародні та національні органи управління розвитком важкої атлетики; 4) Історія Європейської Федерації важкої атлетики; 5) Федерація важкої атлетики України; 6) Федерація важкої атлетики Львівської області; 7) Старші тренери збірної команди Львівщини; 8) Заслужені майстри спорту України; 9) Майстри спорту міжнародного класу СРСР і України; 10) Заслужені тренери

СРСР; 11) Заслужені тренери УРСР; 12) Заслужені тренери України; 13) Важкоатлети Львівщини – науковці, доктори наук, професори; 14) Кандидати наук, доценти; 15) Львівські фахівці – судді міжнародної, всесоюзної і національної категорії; 16) Участь важкоатлетів Львівщини в Олімпійських іграх; 17) Участь важкоатлетів Львівщини в чемпіонатах світу (дорослі); 18) Участь важкоатлетів Львівщини в чемпіонатах світу часів незалежної України; 19) Участь важкоатлетів Львівщини в чемпіонатах світу (юніори); 20) Участь важкоатлетів Львівщини в чемпіонатах Європи (дорослі); 21) Участь важкоатлетів Львівщини в чемпіонатах Європи (юніори); 22) Львівські важкоатлети – чемпіони і призери чемпіонатів СРСР (дорослі); 23) Львівські важкоатлети – чемпіони і призери чемпіонатів України (дорослі); 24) Чемпіонати УРСР і незалежної України, в яких брали участь важкоатлети Львівщини (дорослі); 25) Чемпіонати незалежної України (1992–2012 рр.); 26) Львівські важкоатлети рекордсмени світу, Європи, СРСР, УРСР і незалежної України; 27) Видатні спортсмени, судді, науковці, прихильники й організатори важкої атлетики Львівщини; 28) Львів приймає змагання з важкої атлетики; переліку умовних позначень. Джерельною базою дослідження стали протоколи змагань, документи федерацій УРСР, СРСР, важкої атлетики Львівської області України, Львівського державного університету фізичної культури, Управління фізичної культури і спорту Львівської обласної державної адміністрації, спогади ветеранів спорту, приватні архіви В. Драги, Б. Євдокімова, І. Лозовського, В. Олешка, Л. Соколова, Я. Шнеєрсона, І. Яремка тощо. Як відзначають дослідники, у довіднику про деяких осіб немає повних відомостей через те, що архіви часів Другої світової війни та післявоєнного часу збереглися частково. Не зважаючи на це, до наукового обігу залучено чимало неопублікованих та незнаних широкій громадськості документів та фотографій.

У дослідженні поміщено біограми 176 видатних важкоатлетів, тренерів, організаторів і науковців. Біографічна довідка містить таку інформацію: прізвище, ім'я, по-батькові, дата і місце народження, професія, освіта, сфера спортивної діяльності, досягнення тощо. Понад 3/4 біограм супроводжуються відповідними фотографіями. Хронологічні межі дослідження охоплюють 1912–2012 рр.

З огляду на те, що в радянські часи на дослідження багатьох тем було накладено табу, різні аспекти західноукраїнського спортивно-гімнастичного руху кінця XIX – першої половини XX ст. тільки нещодавно почали досліджуватися на належному рівні. Тому й не дивно, що автори довідника основну увагу приділили розвитку важкої атлетики після Другої світової війни до наших днів. Через брак документів, Іванові Василишину та Володимирі Науменкові не вдалося обгрунтувати нижню межу дослідження. Вона визначена на основі двох фотографій (с. 34), на яких зафіксовано учасників змагань з дужання та двигання тягарів, проведених спортивним товариством “Україна” 23 березня 1912 р. (у

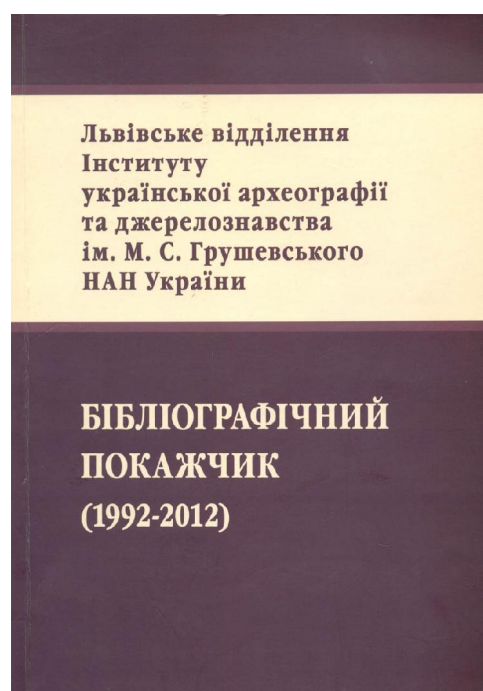
книзі вказано лише рік) у Львові в рухівні “Сокола-Батька”. Поверховий аналіз преси та документів львівських архівів вказує на те, що витоки важкої атлетики Львівщини слід відносити не до 1912 р., а щонайменше до початку ХХ століття. У виданні згадано чимало прізвищ і населених пунктів. Тому певним недоліком є відсутність іменного та географічного покажчиків.

Загалом авторам вдалося укласти довідник на належному фаховому рівні. Проведене дослідження є вагомим внеском для написання енциклопедії українського спорту, а також має важливе значення для генеалогічних студій.

Андрій СОВА (Львів)

* * *

Львівське відділення Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України. Бібліографічний покажчик 1992–2012 / Упоряд. М. Капраль, Н. Кіт, І. Скочиляс. – Львів, 2012. – 336 с. – ISBN 978-966-02-6452-6

З нагоди 20-ліття заснування Львівського відділення ІУАД уперше у бібліографічному покажчику (укладеному за тематично-хронологічним принципом) було зібрано воедино інформацію, що відображає науковий і редакторський доробок співробітників Львівського відділення та окремі його видання за два десятиріччя існування (1992–2012 рр.).

Структура видання складається зі вступної статті М. Капралю “Археографічні та джерелознавчі дослідження у західному регіоні України: нарис діяльності Львівського відділення Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України. Бібліографічний покажчик (1992–2012 рр.)”, передмови “Від упорядників” і двох розділів: “Видання Львівського відділення (1992–2012 рр.)” та “Бібліографія праць наукових співробітників”.

У своїй статті М. Капраль зупинився на передісторії археографічної науково-видавничої діяльності у Львові та перелічив основні напрямки досліджень та видавничі серії за 1992–2012 рр. У передмові “Від упорядників” (М. Капраль, Н. Кіт та І. Скочиляс) викладено основні засади подання бібліографічного матеріалу, акумульованого у двох розділах.

У першому розділі “Видання Львівського відділення (1992–2012 рр.)” – вміщено практично всі його видання, а саме: монографії, автореферати, збірники джерел та збірники статей, картографічні альбоми, довідники, покажчики тощо. Книги наведені у хронологічному порядку, починаючи від 1992 р., а в межах кожного року – за алфавітом.

Загалом представлено 317 позицій, які побачили світ за безпосередньої участі або при сприянні Львівського відділення та, досить часто, в кооперації з іншими установами. Передовсім, чітко простежується понад 20-літня співпраця з Музеєм історії релігій та Українським геральдичним товариством (УГТ), що розпочалася ще до офіційної реєстрації Відділення (коли Я. Дашкевич очолював Археографічну комісію). А також Львівське відділення плідно співпрацювало на видавничій ниві і з іншими установами та організаціями, зокрема, Інститутом історичних досліджень Львівського державного університету імені Івана Франка, Науковим Товариством ім. Шевченка в Україні, Центральним державним історичним архівом України у м. Львові, Українським католицьким університетом, Групою досліджень проблем суверенітету, національних інтересів і безпеки, Канадським Інститутом українських студій Альбертського університету, Центром досліджень історії України ім. Петра Яцика (Едмонтон, Канада); Брендонським університетом (Брендон (Манітоба), Канада); Інститутом Центрально-Східної Європи (Люблін, Польща) тощо.

Другий розділ “Бібліографічного покажчика” репрезентує публікації наукових співробітників Львівського відділення – всього представлено 25 осіб – це, зокрема, Андрусин Т., Бондаренко К., Вавричин М., Голько О., Горинь В., Гошко (Зайцева) Т., Гречило А., Грицак Я., Дашкевич Я., Дзюбан О., Заяць А., Капраль М., Кіт Н., Крикун М., Луцан Л., Паславська Н., Піддубняк О., Сварник Г., Скочиляс І. Я., Скочиляс І. Б., Сова А., Федорук Я., Фелонюк А., Халак Н. та Цюцюра Л.. Серед них